

การศึกษาความเข้าใจความแตกต่างของไวยากรณ์กับคำประเภทอื่น ที่มีความหมายใกล้เคียงกันของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

A study about how Thai students learning Japanese understand the differences between Gairaigo and their Japanese synonyms

สุดารัตน์ กาญจนพนาสนท์^{*} ขวัญจิรา เสนา^{**}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจความแตกต่างของไวยากรณ์กับคำประเภทอื่นที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นที่มีความสามารถภาษาญี่ปุ่นในระดับ N2 และ N3 จำนวน 64 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบให้เลือกคำที่เหมาะสมกับบริบทเติมลงในช่องว่างจำนวน 30 ข้อและให้อธิบายความแตกต่างของไวยากรณ์กับคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันแบบอิสระจำนวน 10 ข้อ

ผลการศึกษาพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าใจความแตกต่างของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม (2) กลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นสูงกว่ามีแนวโน้มที่จะเข้าใจภาพลักษณ์ความแตกต่างของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันและนำไปใช้ได้มากกว่าและ (3) อิทธิพลจากภาษาอังกฤษส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างบางส่วนเข้าใจไวยากรณ์ไม่ถูกต้อง

คำสำคัญ: ไวยากรณ์ คำยืมที่มาจากภาษาต่างประเทศในภาษาญี่ปุ่น คำพ้องความหมายภาษาญี่ปุ่น ภาพลักษณ์ของคำ

Abstract

The purpose of this research is to study about how Thai students learning Japanese understand the differences between loanwords and their Japanese synonyms. Also, to examine the important factors for Thai students learning Japanese to use those words correctly. A sample was selected by using a simple random sampling method from 3rd and 4th year Japanese major students (64 peoples) who passed JLPT N2 and N3. This research

^{*} นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการสื่อสารและวัฒนธรรมญี่ปุ่น คณะภาษาและการสื่อสาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

^{**} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรการสื่อสารและวัฒนธรรมญี่ปุ่น คณะภาษาและการสื่อสาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

was surveyed by using a questionnaire. The first part of questionnaire has 30 questions consisting of 10 pairs of synonyms. The samples choose the suitable words and fill in the blank of sentences. The second part has 10 questions and the samples explain the differences between 10 pairs of synonyms.

The results of this research are as follows: (1) Most of students understand the differences between Gairaigo and their Japanese synonyms, and chose the suitable words in the blank of sentences. (2) The most important factor in understanding the different nuances depends on the result of Japanese Language Proficiency Test (JLTP). The examinees who passed JLPT N2 could understand the differences and chose the suitable words more than the examinees that passed JLPT N3. Lastly (3) The cause of problem, that the examinees cannot understand the different nuances and cannot choose suitable words, was from the influence of English.

Keywords: Gairaigo, Japanese Loanwords, Japanese synonyms, Word nuances

1. บทนำ

ภาษาญี่ปุ่นมีจำนวนคำศัพท์มากเมื่อเปรียบเทียบกับภาษาอื่น การจะเข้าใจภาษาญี่ปุ่นในปัจจุบันได้ราว 96% จำเป็นต้องรู้คำศัพท์ถึง 22,000 คำ ขณะที่รู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเพียง 5,000 คำ ก็เข้าใจความหมายในสัดส่วนที่เท่ากันได้ (Kindaichi 1988 : 133 อ้างถึงในกนกวรรณ เลหาบุรณะกิจ คตะศิริและคณะ, 2558: 73) นอกจากนี้ โอกิโมริและคณะ (Okimori et al., 2011) จำแนกคำในภาษาญี่ปุ่นไว้ 4 ประเภท ได้แก่ คำจีน (漢語) คำญี่ปุ่น (和語) คำยืมที่มาจากภาษาต่างประเทศ หรือที่เรียกว่า ไวยากรณ์ (外来語) และคำประสม (混種語) เดิมภาษาญี่ปุ่นใช้คำจีนและคำญี่ปุ่น แต่ต่อมาได้ขอยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้เพิ่มขึ้น คำศัพท์ที่ใช้ในภาษาญี่ปุ่นในปัจจุบันจึงมีคำที่มีความหมายทับซ้อนกันแต่ต่างชนิดของคำอยู่ด้วย ทั้งนี้ โอกะ (Oka, 2007) ระบุว่า ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นมักประสบปัญหาการเลือกคำที่เหมาะสม โดยเฉพาะคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันและคำที่มีหลายความหมาย ส่วนมากเป็นปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ไวยากรณ์และคันจิ สุพรรณษา พิณศรี (2554) พบว่า การมีคำหลายประเภทส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้ ว่าเป็น ไวยากรณ์ คำจีน หรือคำญี่ปุ่น นอกจากนี้ ประเภทของคำเหล่านี้มีภาพลักษณ์ที่แตกต่างกัน เช่น คำว่า “โรงแรม” ในภาษาญี่ปุ่นมีคำว่า 「ホテル」 (hotel) 「宿屋」 และ 「旅館」 ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันแต่เป็นคำที่มีภาพลักษณ์และการใช้แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่ไวยากรณ์จะเป็นคำที่แสดงความรู้สึกที่แปลกใหม่ มีภาพลักษณ์ที่ทันสมัยกว่าคำจีนและคำญี่ปุ่น (Sasaki, 2012 : 145) ซึ่งเดิมทีในภาษาญี่ปุ่นมีคำจีนและคำญี่ปุ่นเป็นคำศัพท์ที่ใช้มาก่อนแล้ว แต่ในระยะหลังมีการนำไวยากรณ์เข้ามาใช้เพิ่มขึ้นและถึงแม้ว่าไวยากรณ์ในยุคแรกที่น่าเข้ามาจะเป็นคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับศาสนา สิ่งของหรืออาหารที่ไม่ปรากฏในภาษาญี่ปุ่นมาก่อน แต่ในปัจจุบันมีการรับเอาคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำเดิมที่เป็นคำจีนและคำญี่ปุ่นมาใช้อยู่ด้วยไม่น้อย (Aizawa, 2007) อีกทั้งในหนังสือเรียนและพจนานุกรมแปลภาษามักจะ

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 มกราคม-มิถุนายน 2561 ISSN: 1513-4563

ให้ความหมายของไวยากรณ์ไว้เช่นเดียวกับคำจีนหรือคำญี่ปุ่นเดิมที่ใช้อยู่แล้ว ดังนั้นจึงอาจส่งผลให้ผู้เรียนไม่เข้าใจความแตกต่างและไม่สามารถใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้อย่างเหมาะสม จึงทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงปัญหาของผู้เรียนและสนใจที่จะศึกษาว่า ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยมีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างไวยากรณ์คำจีนหรือคำญี่ปุ่นที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือไม่ อย่างไร และปัจจัยใดส่งผลต่อความเข้าใจของผู้เรียนบ้าง จากผลการศึกษานี้ผู้วิจัยหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนไวยากรณ์และคำพ้องความหมายในภาษาญี่ปุ่นให้แก่ผู้เรียนชาวไทย และเพื่อสามารถวิเคราะห์ปัญหาความไม่เข้าใจความแตกต่างของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้

2. วัตถุประสงค์

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจความแตกต่างระหว่างไวยากรณ์กับคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้ไวยากรณ์และคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คำในภาษาญี่ปุ่นหากจำแนกชนิดของคำตามลักษณะของตัวอักษรสามารถจำแนกได้ 3 ประเภท ได้แก่ คำจีน (漢語) คำญี่ปุ่น (和語) และไวยากรณ์ หรือคำยืมที่มาจากภาษาต่างประเทศ (外来語) โดยพบว่ามีคำศัพท์ที่เป็นคำจีนจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 49.4) แต่คำญี่ปุ่นมีจำนวนคำศัพท์น้อยกว่าคำจีน (ร้อยละ 33.2) แต่กลับพบว่ามีประสิทธิภาพในการใช้ในชีวิตประจำวันสูงกว่าคำจีน ส่วนไวยากรณ์พบว่ามีจำนวนคำน้อยที่สุด (ร้อยละ 9) แต่มีความนิยมใช้มากขึ้นในปัจจุบัน (Okimori et al., 2011:40) นอกจากนี้คำจีน คำญี่ปุ่น และไวยากรณ์ยังมีภาพลักษณ์ของคำที่ต่างกันอย่างนี้

(1) คำจีน เป็นคำที่เขียนด้วยตัวอักษรจีนและใช้ระบบการอ่านออกเสียงแบบจีน (音読み) คำจีนส่วนใหญ่ที่รับเข้ามาใช้จะเป็นคำนาม และมักเป็นคำที่มีความหมายแสดงแนวคิดเชิงนามธรรมหรือเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ศาสนา จึงทำให้คำจีนให้ความรู้สึกที่เคร่งครัด เป็นวิชาการ ทหาร และทรงภูมิความรู้ (กนกวรรณ เลหาบุรณะกิจ คตะศิริและคณะ, 2558:88) เช่นคำว่า 「料理」 (ryou-ri) หรือคำว่า 「準備」 (jun-bi)

(2) คำญี่ปุ่น หรือ 「やまとことば」 เป็นคำญี่ปุ่นแท้ที่เข้ามาแต่ดั้งเดิม มีการใช้ระบบการออกเสียงแบบญี่ปุ่น (訓読み) เนื่องจากมีการยืมคำจากจีนหรือได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรม ศาสนาตั้งแต่ในสมัยโบราณ การจะระบุว่าคำใดเป็นคำญี่ปุ่นแท้ที่เข้ามาดั้งเดิมเป็นเรื่องยาก ซึ่งกนกวรรณ เลหาบุรณะกิจ คตะศิริและคณะ (2558: 86) ยกตัวอย่างคำว่า 「寺」 (te-ra) ที่เดิมเป็นคำภาษาเกาหลีโบราณที่ญี่ปุ่นรับเข้ามาพร้อมกับศาสนาพุทธ นอกจากนี้คำญี่ปุ่นส่วนมากเป็นคำที่มีความหมายเป็นรูปธรรมแสดงปรากฏการณ์ธรรมชาติ จึงให้ความรู้สึกที่เป็นกันเอง นุ่มนวล ผ่อนคลาย และมักใช้ในภาษาพูดในสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการ

(3) ไวยากรณ์ (คำยืมที่มาจากภาษาต่างประเทศ) เพ็ญ เกตุก่อลาภ (2549) ระบุว่าไวยากรณ์ที่ใช้ในปัจจุบันกว่าร้อยละ 80 เป็นคำที่มาจากภาษาอังกฤษ ซึ่งเขียนด้วยอักษรคาตากานะ ให้ความรู้สึกทันสมัย ไม่เป็นทางการมากเท่าคำชนิดอื่น แม้ไวยากรณ์จะเป็นคำจากภาษาต่างประเทศแต่ใช้ระบบเสียงในภาษาญี่ปุ่น จึงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเสียงในภาษาเดิม เช่นคำว่า 「ビル」 (bi-ru) มาจากคำว่า building ในภาษาอังกฤษ

จึงเป็นสาเหตุให้ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นไม่สามารถเขียนสะกดคำ ออกเสียงได้ถูกต้อง และไม่สามารถจดจำความหมายได้

การที่นำไวยากรณ์เข้ามาใช้และมีปริมาณเพิ่มขึ้นในภาษาญี่ปุ่นส่งผลให้เป็นปัญหาของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติ (Jinnouchi, 2008; สุพรรณษา พิณศรี, 2554) และคนญี่ปุ่นโดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ (Aizawa, 2007; Jinnouchi, 2008) ซึ่งงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นถึงปัญหาเหล่านี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ งานที่ศึกษาปัญหาไวยากรณ์ของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติ (Mase and Nakato, 1998; Jinnouchi, 2008; Wang, 2011; Nakayama, 2012) งานที่ศึกษาปัญหาไวยากรณ์ของเจ้าของภาษาชาวญี่ปุ่น (Aizawa, 2007; Shioda, 2012) และงานที่รวบรวมไวยากรณ์และศึกษาไวยากรณ์ที่พบในตำราเรียน (Sawada, 1993; Tamamura, 2003; Nakayama, 2001) ส่วนงานวิจัยที่ศึกษาปัญหาไวยากรณ์ของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยนั้นก็มิเช่นนั้น แต่จะเป็นงานที่ศึกษาปัญหาของผู้เรียนโดยมุ่งเน้นประเด็นเกี่ยวกับการเขียน การสะกด การออกเสียงไวยากรณ์เป็นหลัก (เพ็ญ เกตุกอลาภ, 2549; ทศนีย์ เมธาพิสิฐ, 2553; สุพรรณษา พิณศรี, 2554; Yamashita et al., 2013) ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์นั้น โอซาวะ (Aizawa, 2007) พบว่า ชาวญี่ปุ่นมีปัญหาในการรับรู้ไวยากรณ์เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน จากการสำรวจชาวญี่ปุ่นทั้งชายและหญิง ตั้งแต่ช่วงอายุ 10-60 ปี พบว่าร้อยละ 47.9 รับรู้ถึงจำนวนของไวยากรณ์ที่ปรากฏบ่อยครั้งในชีวิตประจำวัน ผู้สูงอายุทั้งชายและหญิงมักรู้สึกไม่พึงพอใจกับแนวโน้มที่จะมีไวยากรณ์เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มวัยรุ่น หรือวัยทำงาน โดยมีอัตราส่วนมากถึงร้อยละ 70 และข้อเสียของการใช้ไวยากรณ์ คือ ทำให้สื่อสารผิดพลาดและเกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกันมากเป็นอันดับหนึ่ง (46.7%) รองลงมา คือ ทำให้เข้าใจความหมายผิด (37.2%) จากการสำรวจดังกล่าวเห็นได้ว่า ชาวญี่ปุ่นในปัจจุบันรับรู้เรื่องการใช้ไวยากรณ์ที่เพิ่มมากขึ้น และแม้ว่าไวยากรณ์จะสะดวกต่อการนำไปใช้ในการสื่อสารแต่ก็ทำให้เกิดการสื่อสารที่ผิดพลาดจากการที่ไม่รู้ความหมายของคำได้เช่นกัน ซึ่งผลการสำรวจนี้มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของจิ้นนูชิ (Jinnouchi, 2008) พบว่า ชาวญี่ปุ่นบางส่วนจดจำคำศัพท์ไวยากรณ์ไม่ได้ โดยส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุที่มีการรับรู้ต่อไวยากรณ์น้อยและมีจำนวนคำที่ไม่รู้ หรือไม่เข้าใจมากกว่าคนในช่วงวัยอื่น ขณะที่กลุ่มชาวต่างชาติที่เรียนภาษาญี่ปุ่นต้องการเรียนไวยากรณ์เพื่อใช้อ่านหนังสือพิมพ์หรือหนังสือที่ปรากฏคำศัพท์เฉพาะทางต่างๆ มากขึ้น และผู้เรียนชาวจีนและชาวเกาหลีมีปัญหาเรื่องการเรียนรู้ การเขียน การออกเสียง และการจดจำความหมายของไวยากรณ์ เนื่องจากอิทธิพลของภาษาแม่และภาษาอังกฤษ ซึ่งในประเด็นนี้งานของสุพรรณษา พิณศรี (2554) ที่ศึกษาผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยก็พบว่าผู้เรียนเกิดปัญหาความไม่เข้าใจความหมายของไวยากรณ์และความแตกต่างของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันเช่นกัน อีกทั้งปัญหาของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยในด้านอื่น เช่น ผกาทิพย์ สกุศลครู (2538) พบว่าผู้เรียนมักมีปัญหาในด้านการเขียนสะกดคำไวยากรณ์ และการออกเสียงที่มีลักษณะเป็นภาษาอังกฤษปนสำเนียงไทย ทำให้ไม่สามารถสื่อสารกับชาวญี่ปุ่นได้นอกจากนี้ Sasaki (2012) ก็ได้กล่าวไว้ในประเด็นเดียวกันกับงานวิจัยของ Jinnouchi (2008) และงานของสุพรรณษา พิณศรี (2554) ว่าการใช้ไวยากรณ์ คำจีนและคำญี่ปุ่นที่มีความหมายใกล้เคียงกันเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติ เนื่องจากคำแต่ละประเภทมีภาพลักษณ์และขอบเขตของความหมายที่แตกต่างกัน จึงทำให้ไม่สามารถเลือกใช้ได้อย่างถูกต้อง

จะเห็นได้ว่างานวิจัยที่ผ่านมาได้ชี้ประเด็นเกี่ยวกับปริมาณไวยากรณ์ที่เพิ่มขึ้นและเป็นปัญหาต่อผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นไม่ว่าจะเป็นเจ้าของภาษาเองหรือผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติ ซึ่งการศึกษาปัญหาความยากในการเรียนรู้ไวยากรณ์ของผู้เรียนชาวต่างชาติจะมุ่งเน้นประเด็นเกี่ยวกับ การเขียน การสะกด การออกเสียงไวยากรณ์เป็นส่วนใหญ่ จะมีเพียงแค่งานของสุพรรณษา พิณศรี (2554) และซะซากิ (Sasaki, 2012) ที่กล่าวถึงปัญหาความไม่เข้าใจภาพลักษณ์ความแตกต่างระหว่างไวยากรณ์และคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันของผู้เรียน แต่ยังไม่มียานวิจัยใดที่ศึกษาความรู้ความเข้าใจภาพลักษณ์ความแตกต่างของไวยากรณ์และคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และความสามารถนำไปใช้ของผู้เรียนชาวไทย ดังนั้นในงานนี้จึงกำหนดประเด็นเปรียบเทียบไวยากรณ์และคำประเภทอื่นที่มีความหมายใกล้เคียงกันเพื่อศึกษาว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยมีความเข้าใจภาพลักษณ์ความแตกต่างของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันและสามารถใช้ได้เหมาะสมหรือไม่

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 กลุ่มตัวอย่างของการศึกษา งานวิจัยนี้ใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของจำนวนประชากรที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นของมหาวิทยาลัยรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร 2 แห่ง จากกลุ่มตัวอย่างพบว่าผู้ทำแบบทดสอบมีผลการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นระดับ N2 และ N3 (日本語能力試験) ซึ่งมีประสบการณ์การใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่นทั้งหมดจำนวน 64 คน โดยแบ่งเป็นมหาวิทยาลัย ก. จำนวน 38 คน มหาวิทยาลัย ข. จำนวน 26 คน และกำหนดให้กลุ่มที่มีความสามารถระดับ N2 เป็นกลุ่ม A ส่วนกลุ่มที่มีความสามารถระดับ N3 เป็นกลุ่ม B โดยมีสัดส่วนดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง (หน่วย: คน (%))

รหัส	รายละเอียดกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ประสบการณ์		รวม
			ต่ำกว่า 6 เดือน	มากกว่า 6 เดือน	
A	นักศึกษามหาวิทยาลัย ก. ที่มีผลการสอบวัดระดับ N2	19 (29.2)	7 (23.3)	12 (40)	30 (100)
	นักศึกษามหาวิทยาลัย ข. ที่มีผลการสอบวัดระดับ N2	11 (18.5)	5 (16.7)	6 (20)	
B	นักศึกษามหาวิทยาลัย ก. ที่มีผลการสอบวัดระดับ N3	19 (29.2)	11 (32.4)	8 (23.5)	34 (100)
	นักศึกษามหาวิทยาลัย ข. ที่มีผลการสอบวัดระดับ N3	15 (23.1)	5 (14.7)	10 (29.4)	
รวมทั้งหมด					64 (100)

4.2 ขั้นตอนการทำแบบทดสอบ กำหนดไวยากรณ์ที่มาจากภาษาอังกฤษจำนวน 10 คำ โดยการสุ่มไวยากรณ์จากงานของซะวาดะ (Sawada, 1993) กับทะมามุระ (Tamamura, 2003) และเลือกคำจีน หรือคำญี่ปุ่นที่มีความหมายใกล้เคียงกับไวยากรณ์ทั้ง 10 คำ โดยมีคู่มือที่ใช้ในแบบทดสอบดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 คำคำที่ใช้ในแบบทดสอบ

คำถาม	คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน	คำถาม	คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน
Q1-Q3	チケットและ切符	Q16-Q18	テーブルและつくえ
Q4-Q6	プランและ計画	Q19-Q21	ミスและ失敗
Q7-Q9	ダンスและ踊る	Q22-Q24	ビルและ建物
Q10-Q12	ライスและご飯	Q25-Q27	インタビューและ面接
Q13-Q15	ショッピングและ買い物	Q28-Q30	スタートและ開始

เมื่อได้คำทั้ง 10 คำแล้วทำการตรวจสอบความหมายจากพจนานุกรมญี่ปุ่น-ไทย (จุฬารัตน์ เตชะโชค วิวัฒน์และคณะ, 2552) และตรวจสอบว่าเป็นคำที่อยู่ในระดับความรู้ของผู้เรียนก่อนนำมาสร้างประโยคที่ใช้ในการทดสอบแบบเติมคำ 30 ข้อ (คู่คำละ 3 ข้อ) ประโยคในแบบทดสอบเป็นประโยคจาก Corpus (Center for corpus development) นำมาดัดแปลงคำศัพท์บางส่วนเพื่อให้เหมาะสมกับระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นของกลุ่มตัวอย่างและได้รับการตรวจสอบความถูกต้องของคำและประโยคจากชาวญี่ปุ่นเจ้าของภาษาเพื่อนำไปทดสอบ เช่น

A ライス
B ご飯

1. 最近、忙しすぎて、朝(ご飯)を食べる時間がないです。
2. レストランのランチセットにはパンか(ライス)が付いているので、どちらか好きなほうを選ぶことができます。
3. 今日は家に帰ってから、(ご飯)が炊き上がるのを待っている間に、ソファーに座って休んだら5分ぐらい寝てしまった。

ในส่วนสุดท้ายของแบบทดสอบให้กลุ่มตัวอย่างเขียนอธิบายความแตกต่างของคำ 10 คำคำที่ใช้ในแบบทดสอบอย่างอิสระ

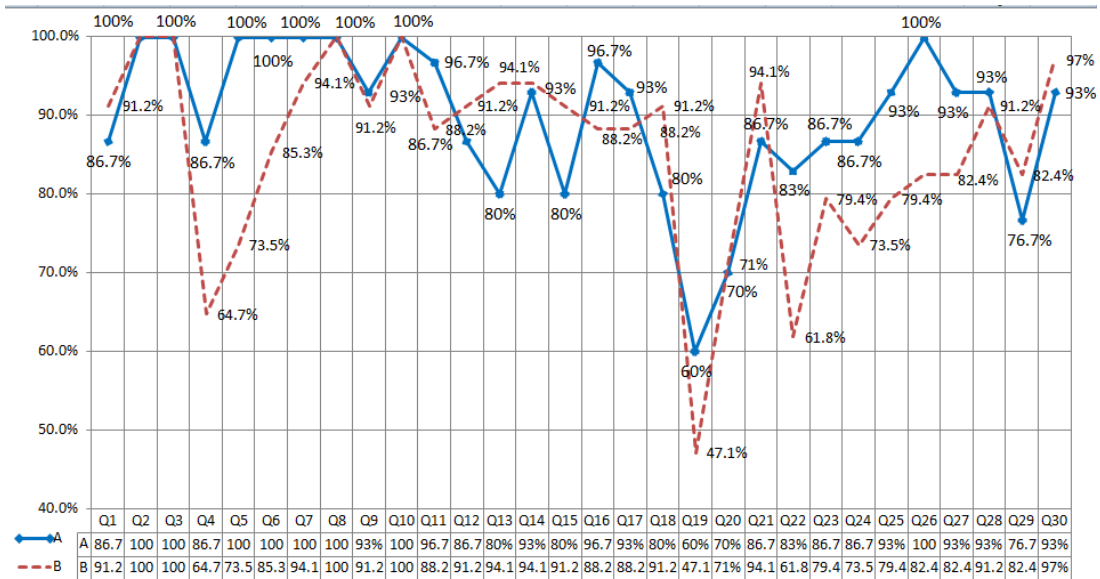
4.3 ขั้นตอนการเก็บข้อมูล ให้กลุ่มตัวอย่างของทั้ง 2 มหาวิทยาลัยทำแบบทดสอบแบบเติมคำในช่องว่างและเขียนอธิบายความแตกต่างของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน โดยใช้เวลาไม่เกิน 30 นาที

4.4 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือวิเคราะห์คำตอบจากแบบทดสอบและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูลคำตอบทั้ง 30 ข้อและการอธิบายความแตกต่างของคำ และในส่วนของ การวิเคราะห์ปัจจัยจะใช้สถิติการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Tests) คำนวณด้วยโปรแกรม SPSS for Window

5. ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสรุปได้ 3 ประเด็น คือ 1) การเลือกใช้คำที่ต่างกันของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม 2) ปัจจัยด้านความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นและประสบการณ์การใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่นที่ส่งผลต่อการเลือกใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และ 3) ความเข้าใจภาพลักษณ์ความแตกต่างของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันที่ส่งผลต่อการเลือกใช้คำในแบบทดสอบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 การเลือกใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันของกลุ่มตัวอย่าง จากคำถาม 30 ข้อ กลุ่ม A และกลุ่ม B เลือกคำในสัดส่วนที่ต่างกันดังนี้

แผนภูมิที่1 สัดส่วนคำตอบระหว่างกลุ่ม A กับ กลุ่ม B

จากแผนภูมิที่1 พบว่ามีแนวโน้มดังต่อไปนี้

(1) คำถามที่มีสัดส่วนตอบได้มาก กลุ่ม A ส่วนมากมีแนวโน้มเข้าใจและสามารถเลือกใช้ไวยากรณ์และคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้เหมาะสมกับบริบทที่กำหนดให้ โดยมีคำถามที่กลุ่ม A มีสัดส่วนตอบได้ถูกต้อง 100% มากถึง 8 ข้อ คือ Q2 และ Q3 ซึ่งเป็นคำถามของคำว่า 「チケット」 กับ 「切符」 Q5 และ Q6 ซึ่งเป็นคำถามของคำว่า 「プラン」 กับ 「計画」 Q7 และQ8 ซึ่งเป็นคำถามของคำว่า 「ダンス」 กับ 「踊る」 Q10 ซึ่งเป็นคำถามของคำว่า 「ライス」 กับ 「ご飯」 และQ26 ซึ่งเป็นคำถามของคำว่า 「インタビュー」 กับ 「面接」 ส่วนกลุ่ม B มีสัดส่วนตอบได้ถูกต้อง100% 4 ข้อ คือ Q2 Q3 Q8 และ Q10 โดยเป็นคำถามของคำว่า 「チケット」 กับ 「切符」 「ダンス」 กับ 「踊る」 และคำว่า 「ライス」 กับ 「ご飯」 ซึ่งจะสังเกตได้ว่าคำที่กลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มตอบได้ถูกต้องเป็นคำนาม อีกทั้งเป็นคำศัพท์ในระดับต้นมากกว่า เนื่องจากเป็นคำศัพท์ที่ผู้เรียนได้เรียนมาในระดับเบื้องต้น จึงทำให้มีความเข้าใจและเคยชินกับคำกลุ่มดังกล่าวมากกว่าคำอื่น เช่นคำว่า 「チケット」 กับ 「切符」 หรือคำว่า 「ライス」 กับ 「ご飯」

(2) คำถามที่มีสัดส่วนตอบได้น้อย กลุ่ม A มีข้อที่ตอบได้สัดส่วนน้อยกว่าร้อยละ70 เพียงข้อเดียว คือ Q19 ซึ่งเป็นคำถามของคำว่า 「ミス」 กับ 「失敗」 ส่วนกลุ่ม B มี 3 ข้อคือ Q4 Q19 และ Q22 ซึ่งเป็นคำถามของคำว่า 「プラン」 กับ 「計画」 , 「ミス」 กับ 「失敗」 และคำว่า 「ビル」 กับ 「建物」 ซึ่ง จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มเข้าใจคำที่สามารถใช้เป็นที่คำนามและคำกริยาได้น้อยกว่า เนื่องจากเป็นคำที่มีหลายความหมายแตกต่างกันตามบริบท อีกทั้งบริบทในคำถามดังกล่าวอาจเป็นบริบทที่เข้าใจยากหรือผู้เรียนไม่คุ้นเคย เช่นคำว่า 「ミス」 กับ 「失敗」 ที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมีแนวโน้มตอบได้สัดส่วนน้อยเหมือนกัน

5.2 ปัจจัยด้านความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นและประสบการณ์การใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่นที่มีผลต่อการเลือกใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน จากผลการทดสอบสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Tests) แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

(1) ปัจจัยด้านความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นที่มีผลต่อการเลือกใช้คำ มีทั้งหมด 2 คู่ ได้แก่ คำว่า 「プラン」 กับ 「計画」 และ คำว่า 「ミス」 กับ 「失敗」 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 คำที่ปัจจัยด้านความสามารถส่งผลต่อการเลือกใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียง

ความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น	ประสบการณ์การใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่น		ไม่แบ่งประสบการณ์การใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่น
	มากกว่า 6 เดือน	ต่ำกว่า 6 เดือน	กลุ่ม A+กลุ่ม B
กลุ่ม A (N2)	Q19 ミス กับ 失敗	Q4 プラン กับ 計画	Q4 プラン กับ 計画
กลุ่ม B (N3)	$\chi^2=4.050, df=1, p<.044$	$\chi^2=4.215, df=1, p<.040$	$\chi^2=4.099, df=1, p<.05$

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนที่มีผลการสอบวัดระดับ N2 เป็นกลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นสูงกว่า มีความสามารถในการเลือกใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้ดีกว่า เช่น คำว่า 「プラン」 และ 「計画」 ที่ให้เลือกเติมในประโยค Q4 「沖繩旅行の時に泊まるホテルを決めるために、様々なホテルのホームページでたくさんの宿泊(プラン)を見た。」 การทดสอบทางสถิติไม่พบว่าปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อคำในคู่อื่น นอกจากนี้ในคำถามข้อเดียวกันยังพบว่า ปัจจัยด้านความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่นต่ำกว่า 6 เดือน ได้ผลการทดสอบทางสถิติเหมือนกับการทดสอบเฉพาะปัจจัยด้านความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น 1 คำ คือ คำว่า 「プラン」 กับ 「計画」 ส่วนอีกคำที่ปัจจัยด้านความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นส่งผลต่อการเลือกคำของกลุ่มตัวอย่าง คือ คำว่า 「ミス」 กับ 「失敗」 ที่ให้เลือกเติมในประโยค Q19 「レポートを書いていたときに、(ミス)してダウンロードしたデータを削除してしまった。」

(2) ปัจจัยด้านประสบการณ์การใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่นที่มีผลต่อการเลือกใช้คำ มีทั้งหมด 3 คู่ ได้แก่ คำว่า 「ライス」 กับ 「ご飯」 คำว่า 「ミス」 กับ 「失敗」 และ คำว่า 「スタート」 กับ 「開始」 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 คำที่ปัจจัยด้านประสบการณ์ส่งผลต่อการเลือกใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียง

ความสามารถทาง ภาษาญี่ปุ่น	ประสบการณ์การใช้ชีวิตในญี่ปุ่น		ไม่แบ่งความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น มากกว่า6เดือน+ต่ำกว่า6เดือน
	มากกว่า 6 เดือน	ต่ำกว่า 6 เดือน	
กลุ่ม A	-		Q12ライスกับご飯
กลุ่ม B	Q19ミスกับ失敗 $\chi^2=5.708, df=1, p<.017$	Q29スタートกับ開始 $\chi^2=3.848, df=1, p<.050$	$\chi^2=7.111, df=1, p<.008$

จากตารางที่ 4 พบว่าคู่ของคำที่ปัจจัยด้านประสบการณ์การใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่นโดยไม่มีปัจจัยด้านความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นมาเกี่ยวข้องส่งผลต่อการเลือกใช้คำว่า 「ライス」 กับ 「ご飯」 ที่ให้เลือกเต็มในประโยค Q12 「今日は家に帰ってから、(ご飯)が炊き上がるのを待っている間に、ソファに座って休んだら5分ぐらい寝てしまった。」 นอกจากนี้ ยังพบว่าในส่วนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่ม B มี 2 คู่ คือคำว่า 「ミス」 กับ 「失敗」 และคำว่า 「スタート」 กับ 「開始」 ซึ่งหากพิจารณาในตารางที่ 3 จะพบว่าคำว่า 「ミス」 กับ 「失敗」 นั้นเป็นคำที่ปัจจัยด้านความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นมีผลต่อการเลือกคำเช่นกัน ส่วนคำว่า 「スタート」 กับ 「開始」 ที่ให้เลือกเต็มในประโยค Q29 「先生の都合で、授業の(開始)時間が三十分遅れることになったのです。」 ส่วนกลุ่ม A ที่มีประสบการณ์ไม่เท่ากันพบว่าไม่มีความแตกต่างในการเลือกใช้คำในงานวิจัยนี้

เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นและประสบการณ์การใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่นที่ส่งผลต่อการเลือกใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน จะพบว่าปัจจัยทั้ง 2 ด้านส่งผลให้เห็นเด่นชัด 4 คู่ คือ คำว่า 「プラン」 กับ 「計画」, 「ライス」 กับ 「ご飯」, 「ミス」 กับ 「失敗」 และคำว่า 「スタート」 กับ 「開始」 โดยเป็นคำที่มีแนวโน้มเข้าใจผิดมากกว่าคำคู่อื่น

5.3 ความเข้าใจภาพลักษณ์ความแตกต่างของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

เมื่อให้กลุ่มตัวอย่างอธิบายความเข้าใจภาพลักษณ์ที่แตกต่างของคำทั้ง 10 คู่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างอธิบายภาพลักษณ์ที่ไม่ใช่สิ่งของที่สามรถจับต้องได้ เป็นอาการนาม อากัปกริยาต่างๆ รวม 6 คู่ ได้แก่ 「ミス」 กับ 「失敗」, 「プラン」 กับ 「計画」, 「ダンス」 กับ 「踊る」, 「ショッピング」 กับ 「買い物」, 「インタビュー」 กับ 「面接」 และ 「スタート」 กับ 「開始」 ซึ่งต่างจากคำอีก 4 คู่ ที่อธิบายสิ่งของที่จับต้องได้ ได้แก่ 「ライス」 กับ 「ご飯」, 「チケット」 กับ 「切符」, 「テーブル」 กับ 「つくえ」 และ 「ビル」 กับ 「建物」 เช่น 「ライス」 กับ 「ご飯」 คือ ข้าวสวย ข้าวหุงสุก หรือเม็ดข้าว นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มอธิบายความแตกต่างของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันเป็นภาพลักษณ์ที่ตรงข้ามระหว่างไโรงะกับคำจีนหรือคำญี่ปุ่น สามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 สรุปภาพลักษณ์ความแตกต่างของไวยากรณ์และคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

ไวยากรณ์	คำจีนหรือคำญี่ปุ่น
ไม่เป็นคำทางการ (ยืดหยุ่นได้ไม่จริงจัง) เกี่ยวข้องกับตะวันตก (ไม่เกี่ยวข้องกับญี่ปุ่น) ไม่ละเอียด รอบคอบ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง หรรษาทันสมัย แปลกใหม่ กระฉับกระเฉง	เป็นคำทางการ (เคร่งครัดจริงจัง) เกี่ยวข้องกับญี่ปุ่น มีความละเอียด รอบคอบ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น โบราณ เก๋แก่ เชื่องช้า

จากคำตอบของกลุ่มตัวอย่างที่อธิบายความแตกต่างของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันพบว่ากลุ่มตัวอย่างมักตอบคำตอบเป็นลักษณะที่เป็นอาการนาม อาทิกริยาต่างๆ ในคำที่สามารถใช้กับคำกริยา 「~をする」 ได้ เช่น 「ショッピング」「買い物」 หรือ 「ダンス」 และจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างเข้าใจว่าไวยากรณ์ที่เป็นคำที่มาจากภาษาต่างประเทศเป็นคำที่ไม่เป็นทางการ ไม่เกี่ยวข้องกับประเทศญี่ปุ่น ส่วนคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันซึ่งเป็นคำจีนหรือคำญี่ปุ่นเป็นคำที่มีภาพลักษณ์เป็นทางการมีความเข้มงวดและเคร่งครัดมากกว่าไวยากรณ์ ทั้งนี้ โอกิโมริและคณะ (Okimori et al, 2011) ได้ระบุว่าคำจีนและคำญี่ปุ่นมีความแตกต่างกัน โดยคำจีนเป็นคำที่มีภาพลักษณ์เป็นทางการ ให้ความรู้สึกที่เข้มงวดกว่าคำญี่ปุ่น ทั้งนี้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างไปจากที่ Okimori et al (2011) ได้ระบุไว้อาจมีสาเหตุจากการที่กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่าในภาษาญี่ปุ่นมีการแบ่งชนิดของคำจีนอยู่ด้วย ซึ่งจากผลวิจัยนี้ไม่พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างตอบว่า คำจีน ปรากฏในคำตอบของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มเลย จึงกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มเข้าใจว่าคำญี่ปุ่นกับคำจีนเป็นคำชนิดเดียวกันและเรียกรวมว่าเป็นคำญี่ปุ่นทั้งหมด ดังนั้นจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจว่าทั้งคำจีนและคำญี่ปุ่นเป็นคำที่มีภาพลักษณ์ทางการ เก๋แก่ เคร่งครัด รอบคอบเหมือนกันและมีความแตกต่างจากไวยากรณ์ที่เป็นคำที่มาจากภาษาอังกฤษ มีภาพลักษณ์ไม่ใช่คำที่เป็นทางการ ทันสมัย ยืดหยุ่นได้ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วไม่สามารถระบุได้ว่าไวยากรณ์ทุกคำจะมีภาพลักษณ์และการนำไปใช้ที่ไม่เป็นทางการหรือไม่จริงจังเหมือนกันทั้งหมด ดังนั้นการที่ผู้เรียนมีแนวโน้มเข้าใจในลักษณะนี้อาจเป็นสาเหตุให้นำไวยากรณ์ไปใช้ได้อย่างไม่เหมาะสม

6. สาเหตุที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มเข้าใจเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของคำผิด

ตารางที่ 6 แนวโน้มการใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันผิด

คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน	แนวโน้มความเข้าใจผิด
プラン และ 計画	-ผู้เรียนมีแนวโน้มไม่เข้าใจภาพลักษณ์ของคำที่ปรากฏใช้ร่วมกัน
スタート และ 開始	
ライス และ ご飯	-ผู้เรียนมีแนวโน้มเข้าใจภาพลักษณ์ของคำผิดจากอิทธิพลของภาษาอังกฤษ
ミス และ 失敗	

ในตารางที่ 6 แสดงคำที่ผลทางสถิติพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยแตกต่างกันมีแนวโน้มเข้าใจผิด 4 คู่คำ คือคำว่า 「プラン」 กับ 「計画」, 「スタート」 กับ 「開始」, 「ライス」 กับ 「ご飯」 และ 「ミス」 กับ 「失敗」 โดยมีสาเหตุจาก 2 ประเด็นหลักคือ(1) บริบทที่ใช้คำปรากฏรวมที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยพบมาก่อน และ (2) อิทธิพลของภาษาอังกฤษ ที่ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าใจความแตกต่างและมีแนวโน้มใช้คำ 4 คู่คำนี้ผิดมากกว่าคู่คำอื่น

(1) บริบทที่ใช้คำปรากฏรวม โชจิ (Shoji, 2010) ได้ระบุไว้ว่าการเรียนรู้คำปรากฏรวม (collocation) มีความจำเป็นสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในทุกๆระดับที่จะต้องรู้จักการผสมคำที่นิยมใช้กันในภาษาญี่ปุ่นเพื่อที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดีเป็นธรรมชาติมากขึ้น อาทิเช่นคำว่า 「シャワー」 (shower) มักจะปรากฏใช้ร่วมกับคำกริยาคำว่า 「浴びる」 และยังมีการใช้ว่า 「シャワーを使う」 ด้วยโดยที่ไม่ปรากฏการใช้ว่า 「シャワーをする」 ซึ่งถึงแม้เจ้าของภาษาจะเข้าใจว่าผู้พูดต้องการสื่อความหมายแบบใดแต่ควรใช้รูปประโยคที่เป็นธรรมชาติ (Shoji, 2010:10) และจากแบบทดสอบงานวิจัยนี้สามารถชี้ให้เห็นว่าปัจจัยด้านความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นและประสบการณ์การใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่นเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจบริบทการใช้คำปรากฏรวมของกลุ่มตัวอย่าง โดยพบว่าผู้เรียนที่มีผลการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นในระดับ N2 มีความเข้าใจคำปรากฏรวมของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้ดีกว่าระดับ N3 คือคำว่า 「プラン」 กับ 「計画」 นอกจากนี้ถึงแม้ในกลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นเท่ากันแต่ถ้าปัจจัยด้านประสบการณ์การใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่นแตกต่างกันก็มีแนวโน้มส่งผลต่อความเข้าใจคำปรากฏรวมด้วย เช่นคำว่า 「ライス」 กับ 「ご飯」 ในประโยค Q12 「今日は家に帰ってから、ご飯が炊き上がるのを待っている間に、ソファーに座って休んだら 5 分ぐらい寝てしまった。」 กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์มากกว่าจะมีความเข้าใจคำปรากฏรวมเกี่ยวกับการหุงข้าว 「ご飯が炊き上がる」 ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่อาจจะได้ใช้ในประเทศญี่ปุ่นได้ดีกว่า แต่กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่นต่ำกว่า 6 เดือน ส่วนมากจะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เดินทางไปท่องเที่ยวหรือไปโฮมสเตย์ในระยะเวลานั้นๆจึงอาจไม่คุ้นเคยเท่ากับกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ไปอยู่อาศัยระยะยาวกว่า และมีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่เข้าใจว่าคั่นจ๊ะจะใช้ร่วมกับคั่นจ๊ะเสมอ หรือไก่อ๊ะจะจะใช้คู่กับไก่อ๊ะเสมอ โดยที่ไม่ทราบการใช้คำปรากฏรวมของคำดังกล่าว

ดังนั้นจากผลทางสถิติที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่นมากกว่าจะมีแนวโน้มเข้าใจคำปรากฏรวมของคำว่า 「ライス」 หรือ 「ご飯」 ในบริบทที่แตกต่างกันได้มากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า หรือคำว่า 「プラン」 กับ 「計画」 ในประโยค Q4 ก็ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นระดับ N2 มีความเข้าใจคำปรากฏรวมคำว่า 「宿泊プラン」 ดีกว่าอีกด้วย ดังนั้นนอกจากความหมายและภาพลักษณ์ของไก่อ๊ะและคำประเภทอื่นที่มีความหมายใกล้เคียงกันแล้ว ผู้เรียนควรทำความเข้าใจคำปรากฏรวม เพื่อที่จะเข้าใจความแตกต่างของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันและสามารถนำไปใช้ได้มีประสิทธิภาพ

(2) อิทธิพลของภาษาอังกฤษ เป็นส่วนที่มีแนวโน้มว่ากลุ่มตัวอย่างเข้าใจภาพลักษณ์และความหมายของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันผิด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเข้าใจความหมายของคำศัพท์ตามความหมายใน

ภาษาเดิมเช่น คำว่า 「ライス」 (rice) ในภาษาอังกฤษที่ใช้กับข้าวที่หุงแล้วหรือข้าวที่ยังไม่ได้หุงได้ แต่ในภาษาญี่ปุ่นหมายถึงข้าวที่หุงสุกแล้วเท่านั้น จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจผิดว่า 「ライス」 คือข้าวที่ยังไม่ได้หุง เหมือนความหมายในภาษาอังกฤษ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีแนวโน้มไม่เข้าใจความหมายในภาษาญี่ปุ่นของคำเหล่านี้ จะส่งผลให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องในการเรียนภาษาญี่ปุ่นต่อไปด้วย นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังมีแนวโน้มเข้าใจชนิดของคำผิด เนื่องจากอิทธิพลจากภาษาอังกฤษด้วย เช่น คำว่า 「ミス」 กับ 「失敗」 โดยมีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนเข้าใจผิดว่าคำว่า 「ミス」 เป็นคำกริยาเช่นเดียวกับ miss ในภาษาอังกฤษ แต่ในภาษาญี่ปุ่น คำว่า 「ミス」 ใช้เป็นคำนามและสามารถเติม 「~をする」 ให้เป็นคำกริยาได้ ซึ่งSasaki (2012) ยังกล่าวไว้ว่า ในพจนานุกรมแปลภาษาของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติมักอธิบายความหมายของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันเหล่านี้ไว้เหมือนกัน จึงส่งผลทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจว่าคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันเหล่านี้มีความแตกต่างกันหรือไม่ และแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งจากความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องนี้ส่งผลทำให้เกิดเป็นปัญหาความเข้าใจผิดในการนำไปใช้เพื่อสื่อสารต่อ ๆ ไปได้อีกด้วย

7. สรุป ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นสูงกว่า(N2)มีสัดส่วนความเข้าใจความแตกต่างระหว่างไวยากรณ์และคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้ดีกว่า ส่วนปัจจัยด้านประสบการณ์การใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่นที่แตกต่างกันพบว่า มีแนวโน้มต่อความเข้าใจความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นในระดับ N3 นอกจากนี้ความเข้าใจภาพลักษณ์ที่แตกต่างกันของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันของกลุ่มตัวอย่างสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือคำที่เป็นสิ่งของที่สามารถจับต้องได้ กับคำที่แสดงเป็นอาการกิริยา โดยกลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มเข้าใจผิดในคำที่แสดงความหมายเป็นอาการกิริยามากกว่า โดยเข้าใจเป็นภาพลักษณ์กว้าง ๆ ที่ตีความยากมากกว่าคำที่เป็นสิ่งของที่สามารถจับต้องได้ ซึ่งมักพบเป็นคำที่ในตำราเรียนยังไม่ได้อธิบายความแตกต่างของคำที่มีความหมายใกล้เคียง จึงทำให้ผู้เรียนเข้าใจภาพลักษณ์และความแตกต่างของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันแบบกว้างๆหรือนำไปใช้ไม่เหมาะสมกับบริบท นอกจากนี้อิทธิพลจากภาษาอังกฤษยังทำให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจภาพลักษณ์ของคำและชนิดของคำผิดไปอีกด้วย โดยจากผลการวิจัยนี้สามารถนำไปพัฒนาการเรียนการสอนไวยากรณ์และคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้ ดังนี้

1) ควรเพิ่มเติมการอธิบายการใช้หรือความแตกต่างของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียน โดยนอกจากการจดจำและแปลความหมายของคำศัพท์แล้ว การยกตัวอย่างประโยคที่แตกต่างกันของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันจะสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง เช่น คำว่า 「ミス」 กับ 「失敗」 โดยคำว่า 「ミス」 มาจากภาษาอังกฤษว่า miss หมายถึง พลาด การพลาดที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือมักใช้ในกรณีความผิดพลาดที่สามารถแก้ไขได้โดยง่ายมากกว่า 「失敗」 และทั้ง 2 คำมีภาพลักษณ์และขอบเขตการใช้ในบริบทแตกต่างกัน เช่น ประโยคจากแบบสอบถามงานวิจัยนี้ระหว่างประโยค Q19 「レポートを書いていたときに、(ミス)してダウンロードしたデータを削除してしまった。」 กับประโยค Q21 「研究が何度も(失敗)しているが、諦めずにがんばっていきたいと思う。」

2) ควรให้ความเข้าใจเกี่ยวกับคำปรากฏร่วมในภาษาญี่ปุ่นและทบทวนอย่างสม่ำเสมอ ผู้สอนไม่เพียงแต่มีความจำเป็นในการอธิบายความหมายหรือภาพลักษณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละบริบทแล้ว คำศัพท์ที่มักปรากฏใช้ร่วมกันก็เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเสริมสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียนด้วย เช่น ในตำรา ニューアプローチ中級日本語[基礎編] (Koyanagi, 2002: 175,185) พบคำปรากฏร่วมของคำว่า 「ご飯」 เช่น 「ご飯を作る」「ご飯を食べる」「ご飯を炊く」「ご飯を盛る」 เป็นต้น

รายการอ้างอิง

- กนกวรรณ เลหาบุรณะกิจ คตะเกิริ, บุชบา บรรจงมณี, พัชราพร แก้วกฤษฎาวงศ์, สุณีย์รัตน์ เนียรเจริญสุข และสมเกียรติ เขวงกิจวณิช. 2558. **ศาสตร์ภาษาญี่ปุ่นที่ควรรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฬารัตน์ เตชะโชควิวัฒน์, นพวรรณ บุญสม, ประภา แสงทองสุข, วันชัย สีลพัทธ์กุล, วิภา งามฉันทกร และสร้อยสุดา ณ ระนอง. 2552. **พจนานุกรมญี่ปุ่น-ไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ภาษาและวัฒนธรรม.
- ทัศนีย์ เมธาพิสิฐ. 2553. ประสิทธิภาพของการฝึกแชนโดอิ่งเพื่อการปรับปรุงการออกเสียงคำยืมในภาษาญี่ปุ่น. **วารสารญี่ปุ่นศึกษา**. 27 (2): 67-79.
- ผกาทิพย์ สกุลครู. 2538. **คำญี่ปุ่นที่มาจากภาษาต่างประเทศ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: พัทธ์ชัยอักษร.
- เพ็ญ เกตุกอลาภ. 2549. **การใช้ไโรโงะของพนักงานชาวไทยในบริษัทญี่ปุ่น**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพรรณษา พิณศรี. 2554. **การศึกษาความเชื่อเรื่องไโรโงะเปรียบเทียบนักศึกษา อาจารย์และคนทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- 相澤正夫 [Aizawa] (2007) 「外来語の現代に対する意識—「外来語」言い換え提案を支える調査研究—」 『国立国語研究所報告』 126. pp.26-37.
- 岡智之[Okai] (2007) 「日本語教育への認知言語学の応用—多義語、時に格助詞を中心に—」 『東京学芸大学紀要』 58. pp 467-481.
- 沖森卓也・木村義之・田中牧郎・陳力衛・前田直子 [Okimori et al.](2011) 『図解日本の語彙』 三省堂.
- 国立国語研究所コーパス開発センター [Center for corpus development] 「現代日本語書き言葉均衡コーパス [BCCWJ], 現代日本語書き言葉均衡コーパスWebサイト (http://www.ninjal.ac.jp/corpus_center/bccwj/2014年8月2日参考)
- 小柳昇[Koyanagi](2002) 『ニューアプローチ中級日本語[基礎編]』 語文研究社改訂版.
- 佐々木瑞枝 [Sasaki] (2012) 「和語・漢語・外来語のニュアンスの違い」 『日本語教師になりたいあなたへ』 株式会社小学館. pp.142-158.

- 澤田田津子[Sawada](1993)「日本語教育のための基本外来語について」『奈良教育大学紀要』42(1),pp.225-238.
- 塩田雄大 [Shioda] (2012)「放送の外来語—傾向と対策—」『外来語研究の新展開』.pp.185-205.
- 庄司香久子 [Shoji] (2010)『日本語 言葉のコンビネーション・ハンドブック』講談社インターナショナル; Bilingual版.
- 陣内正敬 [Jinnouchi](2008)「日本語学習者のカタカナ語意識とカタカナ語教育」『言語教育』関西学院大学11,pp.47-60.
- 玉村文郎 [Tamamura](2003)「中級用語彙—基本4000語—」『日本語教育』116,pp.5-28.
- 中山恵利子[Nakayama](2001)「日本語教科書の外来語と新聞の外来語」『日本語教育』109. pp.90-99.
- 中山恵利子 [Nakayama](2012)「日本語学習者の外来語意識—日本語教育における外来語教育を考える—」『外来語研究の新展開』.pp.207-223.
- 馬瀬良雄・中東靖恵[Mase and Nakato] (1998)「日本語教育における外来語表記の諸問題—韓国語母語話者の日本語学習者の場合—」『臨時国語調査会』.pp.85-111.
- 山下直子・畑ゆかり・轟木靖子 [Yamashita et al.](2013)「カタカナ語の聞き取りテストにおける表記と意味理解」『日本語教育学会研究集会』9.
- 王伸子[Wang] (2011)「中国語母語話者の日本語外来語彙習得に関する諸問題」『専修人文論集』. pp.1-15.